

Sammanställning av samverkan för Masugnsfallets och Smedjefallets kraftverk i prövningsgruppen Nyköpingsån

Samverkans genomförande

Inom delen av prövningsgruppen Nyköpingsån (Örebro län) finns två vattenkraftverk, Masugnsfallets kraftverk vid sjön Tisaren och Smedjefallets kraftverk. Båda kraftverken ägs av Skyllbergs Bruks AB och är belägna i Skogaholm.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har haft det sammanhållande ansvaret för samverkan inom prövningsgruppen. Länsstyrelsen i Örebro län (nedan kallad Länsstyrelsen) har deltagit på de samverkansmöten som Länsstyrelsen i Södermanlands län har sammankallat till. Samverkan påbörjades i december 2020. Länsstyrelsen i Södermanlands län har tagit fram dokumenten "Nulägesbeskrivning Nyköpingsån" och "Analys och förslag på miljöanpassningar av vattenkraften i Nyköpingsån".

Länsstyrelsen har framför allt samverkat enskilt med Skyllbergs Bruks AB genom fysiska och digitala möten, telefonsamtal och skriftväxling. Kumla kommun har deltagit på alla möten i samverkan med anledning av kommunens råvattenuttag för att förse Kumla och Hallsbergs kommuner med dricksvatten som sker från Masugnsdammen.

Länsstyrelsen har tagit fram dokumenten analysblad och förslagsblad för Masugnsfallets och Smedjefallets kraftverk samt denna sammanställning av samverkan.

Möten

Samverkansmöten har genomförts under 2020–2023. Länsstyrelsen i Södermanlands län har sammankallat till två möten för hela prövningsgruppen. Länsstyrelsen har kallat Skyllbergs Bruks AB till tio möten.

Länsstyrelsen skickade ett första utkast på analysblad för Masugnsfallets och Smedjefallets kraftverk till Skyllbergs Bruks AB

inför mötet den 10 mars 2022. Den slutliga versionen av analysbladen fastställdes den 22 december 2023.

Utkast på förslagsblad för Masugnshallens och Smedjefallets kraftverk togs fram av Länsstyrelsen och skickades till Skyllbergs Bruks AB inför mötet den 15 december 2023. Den slutliga versionen av förslagsblad fastställdes den 22 december 2023.

Ett utkast på sammanställning av samverkan togs fram av Länsstyrelsen och skickades till Skyllbergs Bruks AB inför mötet den 15 december 2023. Skyllbergs Brukskom med synpunkter på mötet och den slutliga versionen fastställdes den 22 december 2023.

Nedan är en sammanställning över de möten som Länsstyrelsen i Södermanland och Länsstyrelsen i Örebro län har kallat till samt deltagare och vilka punkter som diskuterats vid dessa möten.

Datum	Organisationer	Diskussionspunkter
16/12 2020	Länsstyrelsen i Södermanlands län sammankallade hela prövningsgruppen. Skyllbergs Bruks AB och Länsstyrelsen deltog.	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan inleddes • Syftet med NAP • Tidsplan • Nulägesbeskrivning
16/6 2021	Skyllbergs Bruks AB. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Fältmöte med rundvandring på kraftverken • Kulturmiljö • Behov av miljöanpassningar • Fortsatt samverkan
10/2 2022	Länsstyrelsen i Södermanlands län sammankallade hela prövningsgruppen. Skyllbergs Bruks AB och Länsstyrelsen deltog.	<ul style="list-style-type: none"> • Nulägesbeskrivning, analys och åtgärdsanpassning • Syfte med samverkan • Roller och ansvar • Nulägesbeskrivning för Skyllbergs Bruks AB • Länsstyrelsens roll i NAP • Förfrågningsunderlag, fondens riktlinjer och upphandling
10/3 2022	Skyllbergs Bruks AB. Kumla kommun. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Miljöanpassning, vattentillgång och elproduktion • Reparationsbehov och finansiering • kulturmiljöanpassningar • Flödesreglering: Exemplet Gullsmeshyttan

Datum	Organisationer	Diskussionspunkter
3/5 2022	Skyllbergs Bruks AB. Kumla kommun. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Fiskfokus i samverkan: Bristande hänsyn till VU? • Flytt av vattenintag i Tisaren: Vad sker vid utrivning? • Självreglerande utlopp i Brevens: Utredningsbehov för Skyllberg utifrån rivningsplan. • Fiskväg i Masugnsfallet: Elproduktion, vatten och drift. • Synen på NAP • Natura 2000 och enskilda intressen • Intäktsberäkning • VU:s vägval och behov
22/6 2022	Skyllbergs Bruks AB. Kumla kommun. Norconsult. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Masugnsfallets damm: Ansvar och finansiering • Intentioner och åtgärder: Rivning, fiskväg och tröskling • Ansvar och ägande • Möjlighet till ersättning från Vattenkraftens miljöfond • Kulturmiljöinventering beställd
12/9 2022	Skyllbergs Bruks AB. Norconsult. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Historisk vattenverksamhet längs Svennevadsån • Miljöanpassning och flytt av vattenintaget i Tisaren • Betydelsen av Skyllbergs bruks elproduktion • Kommunens ansvar • Gällande vattendom
16/11 2022	Skyllbergs Bruks AB. Walter Johansson, konsult. Kumla kommun. Norconsult. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Dammreparation, råvattenuttag och pågående undersökningar • Lodning: Smedjefallets (Skogaholm) och Masugnsfallets dammar • Åtgärdsrioritering
15/12 2022	Skyllbergs Bruks AB. Boende i Skogaholm. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • NAP och Svennevadsån • Yrkanden i NAP-ansökan • Frågor och diskussion
30/3 2023	Skyllbergs Bruks AB. Walter Johansson, konsult. Kumla kommun. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • NAP-paus • Behov av åtgärdsunderlag, dammreparation och råvattenuttag • Lodningsresultat, kulturmiljöunderlag och Tisarens historiska nivåer

Datum	Organisationer	Diskussionspunkter
29/5 2023	Skyllbergs Bruks AB. Kumla kommun. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdsbehov, utredningar och möjliga yrkanden • Juridiska förutsättningar • Försiktighetsmått och dammsäkerhetsåtgärder
15/12 2023	Skyllbergs Bruks AB. Walter Johansson, konsult. Vattenbyggnad Sverige AB. Kumla kommun. Länsstyrelsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdsbehov och möjliga yrkanden • Juridiska och ekonomiska förutsättningar • Sammanställning av samverkan

Slutsatser

Nedan redovisas i vilka frågor det råder samsyn respektive oenighet mellan Länsstyrelsen och Skyllbergs Bruks AB.

- Det saknas samsyn kring hur NAP kan tillämpas för de anläggningar som Skyllbergs Bruks AB äger vid Skogaholm. Skyllbergs Bruks AB anser att de av Länsstyrelsen förslagna åtgärderna är svåra att genomföra med rimligt resultat i praktiken, då de förutsätter vattenflöden som endast undantagsvis uppnås och långt ifrån kan garanteras. Det råder oenighet om det behövs en Natura2000-prövning i samband med NAP-prövningen. Länsstyrelsen bedömer att det behövs för att verksamheten ska kunna bedrivas vidare. Detta eftersom verksamheten har en direkt och betydande påverkan på arter och naturtyper som finns inom Natura2000-området Svennevadsån.
- Skyllbergs Bruks AB ifrågasätter gällande miljö kvalitetsnormer.
- Det råder samsyn om att det finns värdefulla kulturmiljöer men oklarhet kring hur hänsyn och anpassning ska ske. Ingen kulturmiljösakkunnig konsult har deltagit under samverkan.
- Länsstyrelsen bedömer att det finns behov av flera olika åtgärder för att Masugnsfallets och Smedjefallets kraftverk ska vara förenlig med behoven i Natura2000-området och kraven på moderna miljövillkor. Skyllbergs Bruks AB ifrågasätter inte fiskpassager, om det finns fysiska förutsättningar att få dem att fungera. Skyllbergs Bruks AB menar att en vattenkrävande fiskpassage omöjliggör driften av vattenkraftverken i Skogaholm.